

MERILA ZA PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA – PEDAGOGIKA IN PEDAGOŠKI PRISTOPI V PREDŠOLSKEM OBDOBJU (PPO)

Dijaki morajo biti pisno seznanjeni s kriteriji vseh oblik ocenjevanja na začetku šolskega leta.

1. PREVERJANJE ZNANJA

Znanje se preverja pred, med in po posredovanju novih učnih vsebin ter neposredno pred pisnim ocenjevanjem znanja. S preverjanjem znanja se ugotavlja predznanje in utrjuje že predelana snov. Obenem se tudi ugotavlja ali so nove učne vsebine jasne in razumljene.

2. PISNO OCENJEVANJE ZNANJA

Pisno ocenjevanje izvajamo kot vrednotenje pisnih odgovorov na zastavljena vprašanja. Merila za ocenjevanje pisnih nalog iz predmeta PPO so sledeči:

Odlično (5)	90 – 100 %
Prav dobro (4)	80 – 89 %
Dobro (3)	65 – 79%
Zadostno (2)	50 – 64%
Nezadostno (1)	0 – 49%

Pisna naloga mora vsebovati rubriko za ime in priimek dijaka, oddelek, temo, datum, skupno število točk, doseženo število točk, točkovno vrednost posameznih nalog in točkovnik. Dosežene rezultate, ki so izraženi v točkah ali procentih, izrazimo tudi z ocenami od **1** do **5**.

Pisno preverjanje znanja traja 45 minut. Dovoljena je uporaba kemičnega svinčnika oz. nalivnega peresa. V kolikor dijak piše s svinčnikom, se naloga razveljavi. Uporaba kakršnih koli drugih pripomočkov je prepovedana. Enako velja za pogovarjanje s sosedom ali obračanje proti njemu. Kazen za kršitev je takojšen odvzem pisne naloge.

Dijaki so deset minut pred koncem opozorjeni, da se čas za pisanje izteka.

Načini označevanja napak:

- prečrtan napačen odgovor,
- označen pomanjkljiv odgovor,
- pri esejskih vprašanjih je lahko dodan kratek komentar,
- označijo se nepopolni in manjkajoči odgovori.

3. USTNO OCENJEVANJE ZNANJA

Ustno ocenjevanje poteka skozi vse leto. Za modul PPO v 3. letniku je predvidena ena ustna ocena. Vprašanja so zastavljena tako, kot se je podajala snov. Učitelj pri pouku praviloma redno pridobiva ocene. Ustno ocenjevanje poteka nenapovedano, razen za dijake s statusom.

Dijak ima možnost popravljanja negativne ocene praviloma enkrat v konferenčnem obdobju. Učitelj po avtonomni presoji omogoča dijakom, da izboljšajo oceno glede na časovne in situacijske možnosti.

Če dijak ne dosega minimalnega standarda znanja, je njegova dolžnost, da se sam pravočasno dogovori z učiteljem glede ponovnega pridobivanja ustne ocene. Pridobivanje ocen poteka v razredu v okviru ur rednega pouka.

Ustna negativna ocena se popravlja ustno, pisna negativna ocena pa pisno.

3.1. KRITERIJI

OCENA	KRITERIJ
5	Dijak popolnoma samostojno odgovori na zastavljeno vprašanje; pravilno definira pomembne oz. ključne pojme, termine, procese; jasno in razločno izraža ideje; navaja pomembne podrobnosti; podaja lastne primere in ob njih opisuje pojav ali proces; celovito povezuje snov predmeta z lastnim predznanjem in s snovjo pri drugih predmetih; zna presoditi različne vplive na določen pojav ali proces v vzgoji in izobraževanju.
4	Dijak pretežno samostojno odgovori na zastavljena vprašanja; pravilno definira pomembne oz. ključne pojme, zmoti se največ enkrat; potrebuje usmerjanje učitelja z dodatnimi vprašanji, na katera pa odgovori jasno in obsežno; navede nekatere pomembne podrobnosti; poda lastne primere in na njih zadovoljivo opiše pojav oz. proces; povezuje snov predmeta z lastnim predznanjem; pravilno, vendar ob manjši podpori učitelja, napove razvoj nekega dogajanja, procesa; zna presoditi nekaj vplivov na določen pojav ali proces.
3	Dijak delno samostojno odgovori na zastavljeno vprašanje; spusti nekaj pomembnih pojmov ali ključnih podatkov, ki se jih deloma spomni ob učiteljevem usmerjanju; posredovanje znanja je manj jasno; navede največ dve pomembni podrobnosti (če jih je več); navaja samo primere iz učbenika ali iz učiteljeve razlage in na njih zna opisati določen pojav ali proces; analiza je še ustrezna, vendar ne razbere pomembnega dela informacij; pojasnjevanje je ustrezno; delno ali ob podpori učitelja povezuje snov tega predmeta z lastnim predznanjem; s pomočjo učitelja le delno napove razvoj nekega dogajanja, procesa.
2	Dijakov odgovor je pomanjkljiv; spusti nekaj pomembnih pojmov ali ključnih podatkov kljub učiteljevemu usmerjanju; pri posredovanju znanja se mu zatika; navede le eno pomembno podrobnost (če jih je več); ob usmerjanju navede primer iz učbenika ali iz učiteljeve razlage, a običajno ne zna pojasniti določenega pojava ali procesa; le ob podpori učitelja naredi analizo, pojasnjevanje je približno ustrezno; le s podporo učitelja povezuje snov tega predmeta z lastnim predznanjem; sam navaja le nebistvene vplive

	na razvoj pojava ali procesa.
1	Dijak sam ni zmožen samostojno odgovoriti na zastavljeno vprašanje; na vprašanje odgovori le s stalnim učiteljevim usmerjanjem in z mnogimi dodatnimi vprašanji (običajno zaprtega tipa); definira manj kot polovico ključnih pojmov, odgovori so v celoti pomanjkljivi, nejasni; napačni; izražanje idej je nejasno, zmedeno in pomanjkljivo; pomembnih podrobnosti ne navaja; navaja samo primere iz učbenika ali iz učiteljeve razlage, vendar jih pojasni le ob učiteljevi pomoči; analiza je pomanjkljiva oz. je ne naredi; pojasnjevanje je skromno in z napakami; kljub podpori učitelja snov pomanjkljivo povezuje s predznanjem; kljub učiteljevi pomoči z dodatnimi vprašanji ne zmore napovedati razvoja nekega dogajanja, procesa; sam navaja nebitvene vplive na razvoj pojava ali procesa ali navaja povsem napačne ideje.

4. PROJEKTNE (3. letnik) IN SEMINARSKE (4. letnik) NALOGE

Tehnična navodila za izdelavo naloge dobijo dijaki v razredu, na začetku šolskega leta, najdejo pa jih tudi na spletni strani šolske knjižnice, zavihek KIZ (knjižnično informacijsko znanje):

http://knj.gcc.si/index.php?option=com_content&view=article&id=51&Itemid=70

4.1. OCENJEVANJE PROJEKTNE/SEMINARSKE NALOGE

Ocena	Kriteriji
5	Jasno in natančno opredeli namen in cilje projektne/seminarske naloge; zgradba je zelo pregledna; pravilno so obravnavani vsi bistveni elementi; vsebina deluje kot celota; spretno uporablja strokovno terminologijo; pri razlagi vsebine uporablja slikovno in drugo gradivo; seminarska naloga je s tehničnega vidika popolna; ustrezno navaja literaturo in vire; uporabi vse predlagane vire; poišče dodatne ustrezne vire in literaturo; sodeluje z učiteljem in zelo uspešno uporabi njegove nasvete; pri delu je povsem samostojen.
4	Jasno in natančno opredeli namen in cilje projektne/seminarske naloge; zgradba je pregledna; pravilno so obravnavani vsi bistveni elementi; vsebina deluje kot celota; uporablja strokovno terminologijo; pri razlagi vsebine uporablja slikovno in drugo gradivo; projektna/seminarska naloga je s tehničnega vidika skoraj popolna; ustrezno navaja literaturo in vire; uporabi večino predlaganih virov; poišče dodatne ustrezne vire in literaturo; sodeluje z učiteljem in uspešno uporabi njegove nasvete; pri delu je relativno samostojen.
3	Opredeli namen in cilje, vendar pomanjkljivo oz. preveč široko; zgradba je dokaj pregledna; nekaj strokovnega in drugega gradiva je le delno ustrezno uporabljenega; nekatere vsebine so pomanjkljivo obravnavane; projektna/seminarska naloga ima manjše tehnične pomanjkljivosti; naslovna stran je pomanjkljiva; navajanje literature in virov je delno pomanjkljivo; izbere večino predlaganih virov; vire in literaturo poišče tudi sam, vendar so le delno ustrezni; dijak pogosto sodeluje z učiteljem in je sposoben upoštevati njegove nasvete.

2	Opredeli namen in cilje, vendar pomanjkljivo oz. preveč široko; zgradba je dokaj slabo pregledna; veliko strokovnega in drugega gradiva je delno ustrezno uporabljenega; nekatere vsebine sploh niso obravnavane oz. so delno napačno obravnavane; seminarska naloga ima večje tehnične pomanjkljivosti; naslovna stran je pomanjkljiva; navajanje literature in virov je pomanjkljivo; izbere nekaj predlaganih virov; vire in literaturo poišče tudi sam, vendar so neustrezni; dijak delno sodeluje z učiteljem in je sposoben upoštevati njegove nasvete.
1	Dijak ne opredeli namena in ciljev: o tem sklepamo samo na osnovi naslova seminarske naloge; zgradba je povsem nepregledna; nekateri elementi sploh niso obravnavani ali so obravnavani napačno; pri razlaganju vsebine ne uporablja strokovne terminologije oz. je le-ta napačna; uporabljenega je nekaj oz. nič slikovnega in drugega gradiva; seminarska naloga je tehnično pomanjkljivo izdelana; naslovna stran ni izdelana; viri in literatura so pomanjkljivo navedeni; uporabljen je le en oz. majhno število virov ali pa so uporabljeni viri napačni in neustrezni; dijak ni sposoben ustrezno uporabiti nasvetov učitelja. Če se s programom za preverjanje avtorstva ugotovi, da je dijak seminarsko nalogo prepisal (več kot 40%), se seminarska naloga oceni z negativno oceno.

4. 2. OCENJEVANJE PREDSTAVITVE PROJEKTNE/SEMINARSKE NALOGE

Ocena	Kriteriji
5	Učiteljeva pomoč ni potrebna; dijak govori prosto, tekoče, neopazno si pomaga z opornimi točkami; je zelo spreten pri uporabi slikovnega in drugega gradiva; slikovno in drugo gradivo je zelo kvalitetno in domišljeno, dijak ga ustrezno uporablja in z njim bogati predvideno vsebino; pri predstavitvi je dijak obrnjen proti razredu, govori razločno, z ustreznimi poudarki; strokovno terminologijo uporablja natančno, dosledno in brez težav; predstavitev vsebine je izvirna, nadpovprečna; vsebina je povedana brez »mašil«, kratko in jedrnato; sošolci sledijo z velikim zanimanjem; na zastavljena vprašanja odgovarja suvereno.
4	Učiteljeva pomoč ni potrebna; dijak govori prosto, tekoče, skoraj neopazno si pomaga z opornimi točkami; dijak je spreten pri uporabi slikovnega in drugega gradiva; slikovno in drugo gradivo je kvalitetno in domišljeno, dijak ga ustrezno uporablja in z njim bogati predvideno vsebino; pri predstavitvi je dijak večino časa obrnjen proti razredu, govori razločno, z ustreznimi poudarki; strokovno terminologijo uporablja dokaj natančno, dosledno in brez težav; predstavitev vsebine je zelo dobra; vsebina je povedana brez »mašil«, kratko in jedrnato; sošolci sledijo z zanimanjem; na zastavljena vprašanja odgovarja ustrezno.
3	Dijak občasno potrebuje učiteljevo pomoč; delno si pomaga z napisanim, pri tem je nespreten, tako da je že skoraj moteče; po opozorilu učitelja napake le delno ustrezno popravi; slikovno in drugo gradivo sicer uporabi, vendar nekajkrat neustrezno; z gradivom le delno podpira predstavljeno vsebino; občasno je manj razločen pri govoru; po pripombi ustrezno popravi izgovorjavo; nekajkrat se zmoti pri uporabi strokovne terminologije; po

	opozorilu popravi napako; vsebino dobro predstavi; občasno »zaide« v nepomembnosti; po opozorilu popravi predstavitev; sošolci večinoma sledijo z zanimanjem; na njihova vprašanja večinoma pravilno odgovori.
2	Dijak pogosto potrebuje učiteljevo pomoč; zelo si pomaga z napisanim, pri tem je nespreten, tako da je že moteče; po opozorilu učitelja ne zna popraviti napak oz. jih le delno ustrezno popravi; slikovno in drugo gradivo sicer uporabi, vendar pogostokrat nekajkrat neustrezno; z gradivom le delno podpira predstavljeno vsebino; pogosto je nerazločen pri govoru; po pripombi ustrezno popravi izgovorjavo; pogosto se zmoti pri uporabi strokovne terminologije; po opozorilu delno popravi napako; dijak vsebino zadovoljivo predstavi; pogosto »zaide« v nepomembnosti; po opozorilu delno popravi predstavitev; sošolci delno sledijo z zanimanjem; na njihova vprašanja občasno pravilno odgovori.
1	Dijak vsebino projektne/seminarske naloge bere , celo z napakami; učitelj dijaka nenehno opominja, katero vsebino naj predstavi; slikovnega ali drugega gradiva ne uporablja oz. ga uporablja neustrezno, napačno; govori nerazločno, zmedeno in monotono; večinoma govori »samemu sebi«, strokovno terminologijo uporablja neustrezno; po opozorilu ne zna popraviti napak; predstavitev vsebine je neustrezna; opazno je, da je dijak ne pozna dovolj, zato uporablja veliko »mašil«; sošolci se ob predstavitvi dolgočasijo, vprašanj se ne postavlja, če pa že, dijak na njih ne zna odgovoriti oz. je njegov odgovor nejasen in zmeden.

Ocena, ki se vpiše v redovalnico, je povprečje obeh ocen (pisna in ustna ocena). Če je decimalno število enako ali večje od 0,50, se ocena zaokroži navzgor, v nasprotnem primeru navzdol (npr. če je povprečna vrednost vseh ocen 3,49 ali manj, je ocena 3. Če je povprečna vrednost 3,50 ali več, je vpisana ocena 4).

4. DRUGI NAČINI OCENJEVANJA ZNANJA

Poleg zgoraj opisanih načinov ocenjevanja znanja lahko dijak pridobi oceno tudi s sodelovanjem, domačo nalogo in spletnim kvizom. Kriteriji ter točkovnik za domačo nalogo in spletni kviz so enaki kriterijem in točkovniku za pisno preverjanje znanja. Sodelovanje je vezano na ustne odgovore med uro in je tako kriterij enak kriterijem za ustno preverjanje znanja.

5. ZAKLJUČEVANJE OCEN OB ZAKLJUČKU LETA

Za zaključeno pozitivno oceno mora dijak v obeh ocenjevalnih obdobjih oz. v vseh sklopih doseči minimalni standard. Končna ocena je rezultat vseh pridobljenih ocen.

Ocene med seboj niso popolnoma enakovredne. Ker s pisno nalogo preverimo največji obseg snovi in mora dijak pokazati največ samostojnosti, so ocene pisnih nalog primarne in z največjo veljavo. Sledi ustna ocena in ocena seminarske naloge.

Ker je bistveni element poučevanja predmeta tudi samoiniciativnost dijakinj in dijakov, se to upošteva tudi pri zaključevanju ocen, saj imajo dijakinje in dijaki med šolskim letom možnost izboljševanja vseh ocen. To ne velja le pri zadnjih dveh urah pouka, ko se zgolj zaključuje ocene in izvede evalvacija pouka.

Zaključena ocena predmeta se ne računa po povprečju – le to je lahko orientacijska vrednost. Učitelj lahko avtonomno presodi, ali je dijak skozi celo leto pokazal tudi primerno sodelovanje in pozitiven odnos do predmeta in na ta način oceno kljub povprečju zaključi navzgor.

6. PRIDOBIVANJE OCEN V PRIMERU IZREDNIH RAZMER

V primeru razglasitve epidemije in/ali dela na daljavo, mora dijak pridobiti vsaj eno pozitivno pisno oceno, eno ustno oceno, projektna/seminarska naloga pa se lahko izdela in predstavi na daljavo (posnet PPT namesto predstavitve v živo).

7. IZPITI

Izpiti so ustni in pisni. Razmerje je 50:50.

Za pisni del je sestavljena naloga, ki je vezana na snov celega leta. Točkovnik je enak točkovniku, ki velja za redne pisne naloge.

Za ustni izpit učitelj pripravi kombinacijo treh vprašanj na posameznem izpitnem listku. Izpitnih listkov je pet več, kot je kandidatov na izpitu. Izpitni listek lahko dijak enkrat zamenja in to ne vpliva na končno oceno. Dijak ima 15 minut časa za pripravo na izpit, nato pa odgovarja pred izpitno komisijo. Izpit (brez priprave) lahko traja največ 20 minut.

Metka Krajnc Sevšek, prof.